

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Кафедра епізоотології, мікробіології і вірусології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Дека́н факультету ветеринарної медицини

Микола ЦВІЛХОВСЬКИЙ

“ 24 ” 05 2022 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри епізоотології,
мікробіології і вірусології

Протокол №5 від «05» травня 2022 р.

Завідувач кафедри епізоотології,
мікробіології і вірусології

Володимир МЕЛЬНИК

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Ветеринарна медицина»

д.вет.н., завідувач кафедри терапії
і клінічної діагностики

Наталія ГРУШАНСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб птахів

спеціальність - 211 – «Ветеринарна медицина» _____

освітня програма - Ветеринарна медицина _____

Факультет - Ветеринарної медицини _____

Розробники: **Литвиненко Віктор Миколайович к.вет.н., доцент**

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб птахів

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	211 - Ветеринарна медицина	
Освітня програма	Ветеринарна медицина	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	6	
Семестр	12	
Лекційні заняття	30 год.	
Практичні, семінарські заняття	45 год.	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	75 год.	
Індивідуальні завдання		
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	5 год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета оволодіння методами діагностики, вакцинопрофілактики, проведення ветеринарно-санітарних і протиепізоотичних заходів у системі контролю і нагляду в інкубаторах та на підприємствах з вирощування птахів

Завдання:

- опрацювати тест-систему з біозахисту та біобезеки;
- вміти оцінити, модулювати, прогнозувати епізоотичний стан птахогосподарства та оточуючого довкілля;
- ознайомити з особливостями проведення діагностичної роботи серед птахів та в лабораторіях;
- опанування схеми вакцинацій зважаючи на моніторингові дослідження;
- розробити поетапну схему ветеринарно-санітарних заходів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- принципи контролю, нагляду та моніторингових досліджень;
- організацію і проведення планових діагностичних досліджень і профілактичних обробок;
- заходи біобезпеки і біозахисту у господарстві;
- як організувати профілактичні дезінфекцію, дезінвазію, дезінсекцію та дератизацію;
- вивчити методiku складання плану вакцинацій по забезпеченню благополуччя господарств, населених пунктів;
- ознайомитись з існуючими Державними стандартами лабораторної діагностики;
- сучасну динаміку найбільш поширених в Україні інфекційних хвороб птахів.

вміти:

- передбачити можливість виникнення і поширення хвороб птахів;
- своєчасно визначати прогноз щодо перебігу і закінчення хвороби;
- запобігати виникненню ускладнень за вакцинації птиці;
- проводити санацію приміщень, інкубатора;
- на основі лабораторних та диференційних ознак встановити діагноз;
- організувати заходи з ліквідації транскордонних та емерджентних хвороб;
- проводити перевірку ветеринарних документів відповідно до Міжнародних регламентів.

Набуття компетентностей:

• **загальні компетентності (ЗК):**

- ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

• **фахові (спеціальні) компетентності (ФК):**

- ФК 7. Здатність організувати і проводити лабораторні та спеціальні діагностичні дослідження й аналізувати їх результати.
- ФК 8. Здатність планувати, організувати та реалізовувати заходи з лікування тварин різних класів і видів, хворих на інфекційні хвороби.
- ФК 12. Здатність розробляти та реалізовувати заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.
- ФК 13. Здатність розробляти стратегії профілактики хвороб різної етіології.
- ФК 19. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі та населення.
- ФК 20. Здатність організувати, здійснювати і контролювати документообіг під час професійної діяльності.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Основи вакцинопрофілактики вірусних хвороб птахів														
Тема 1. Грип птахів та заходи ліквідації як особливо небезпечного захворювання		10	2	3			5							
Тема 2. Ньюкаслська хвороба. Заходи профілактики і ліквідації транскордонних захворювань птахів		10	2	3			5							
Тема 3. Хвороба Гамборо		10	2	3			5							
Тема 4. Хвороба Марека		10	2	3			5							
Тема 5. Інфекційний бронхіт курей		10	2	3			5							
Тема 6. Аеросакуліт, геморагічний ентерит індиків		10	2	3			5							
Змістовий модуль 2. Мікозні та бактеріальні хвороби птахів														
Тема 8. Кампілобактеріоз		10	2	3			5							
Тема 7. Сальмонельози птахів		10	2	3			5							
Тема 9. Колібактеріоз		10	2	3			5							
Тема 10. Орнітобактеріоз. Орнітоз		10	2	3			5							
Тема 11. Мікоплазмоз гусенят. Респіраторний мікоплазмоз.		10	2	3			5							
Тема 12. Туберкульоз птахів		10	2	3			5							
Тема 13. Стрептококоз		10	2	3			5							
Тема 14. Стафілококоз		10	2	3			5							
Тема 15.		10	2	3			5							

Ревірусна інфекція. Принципи складання виробничих схеми вакцинацій.													
Разом за змістовим модулем 1		30	45			75							
Усього годин	150												

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Заходи з біозахисту на птахофабриках. Особливості вакцинопрофілактики птахів. Контроль якості вакцинації та контролю якості імунітету на птахофабриках.	2
2	Вплив материнських антитіл на якість вакцинації молодняку за вірусних захворювань.	2
3	Етіологічні, діагностичні та превентивні особливості синдрому зниження несучості	2
4	Етіологічні та епізоотологічні особливості параміксовірозів та лейкозів птахів.	2
5	Етіологічні та епізоотологічні особливості метапневмовірусної інфекції (TRT) та інфекційного ларинготрахеїту.	2
6	Етіологічні особливості пневмовірозів	2
7	Етіологічні, діагностичні та превентивні особливості виразкового ентериту перепілок.	2
8	Некротичний ентерит птахів.	2
9	Етіологічні, діагностичні та превентивні особливості вірусного гепатиту каченят.	2
10	Вірусний ентерит гусенят	2
11	Заходи біозахисту від чуми качок	2
12	Пастерельоз	2
13	Бортеліоз	2

14	Кандидамікоз	2
15	Аспергільоз	2
16	Бешиха індиків	2
17	Етіологічні, діагностичні та превентивні особливості віспи та орнітозу птиці	2
18	Гемофільоз	2
19	Інфекційний гідроперикардит.	2
20	Інфекційна анемія курчат	2
21	Інфекційний синовіт	2
22	Лейкоз птахів	3

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Контрольні запитання

1. Назвати збудника НХ і перерахувати вакцинні штами НХ?
2. Вказати основні патологоанатомічні ознаки НХ?
3. Розповісти за лабораторну діагностику НХ, Особливості ранньої вакцинації НХ?
4. Що таке індекс внутрішньоцеребральної патогенності (ICPI)?
5. Пояснити принцип вакцинації птахів проти НХ?
6. Переваги та недоліки інактивованих вакцин при НХ?
7. Безпека людей при роботі з інфікованим матеріалом за грипу птахів та ньюкаслської хвороби?
8. Етіопатогенні характеристики параміксовірозів?
9. Етіологія інфекційного ринотрахеїту (TRT)?
10. Діагностика TRT?
11. Етіологія грипу птахів?
12. Диференційна діагностика чуми та псевдочуми птахів?
13. Особливості перебігу ІБК?
14. Час та роль вакцинації проти ХМ?
15. Описати методику визначення дати першої вакцинації проти ІБК?
16. Назвіть методи введення вакцин в організм птахів?
17. Перевагам та недолікам введення вакцин з водою, перерахуйте фактори впливу на якість вакцинації з водою, Як проводиться контроль якості вживання вакцини?
18. Розтлумачити поняття зрошування, спрей, аерозоль від розміру краплинки розчину, Переваги та недоліки вакцинації спреєм?
19. Розповісти про організаційні заходи при проведенні спрей вакцинації?
20. Переваги та недоліки інтраокулярного методу вакцинації, Назвати організаційні заходи при ін'єкційному методі вакцинації?

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Факультет Ветеринарної медицини

Напрямок підготовки (спеціальність) Ветеринарна медицина

Форма навчання денна

Семестр 12 Курс 6

ОКР «Магістр»

Кафедра Епізоотології, мікробіології і вірусології

Дисципліна «Ветеринарні превентивні технології заразних хвороб птахів»

Викладач (Литвиненко В.М.)

«Затверджую»

Завідувач кафедри

(Мельник В.В.)

« » 2022 р.

Білет №1

1. Який перебіг хвороби є типовим при віспі птахів?

- надгострий
- гострий
- підгострий
- хронічний

2. Які з цих вакцин використовують для вакцинації віспи?

- суха вірус вакцина із штаму Ла-Сота
- суха ембріон-вакцина з голубиноного штаму Нью-Джерсі
- ембріон-вакцина із штаму «О»
- інактивована вакцина А1-А8

3. Які із поданих нижче визначень можуть бути характерними для ВГК?

- хвороба, яка у дорослих качок протікає в основному безсимптомно
- висококонтагіозна, переважно гострого перебігу хвороба каченят
- хвороба каченят, яка характеризується ураженням печінки, легень і плеври
- вірусна хвороба каченят, яка характеризується явищем септицемії
- хвороба каченят, яка характеризується ураженням zobу і жовчних ходів печінки

4. В якій країні вперше був відкритий вірусний гепатит каченят?

- Україна
- США
- Франція
- Індія
- Німеччина

5. Вкажіть вакцинні штами вірусів відповідно до інфекційних захворювань

- Md-5, SB-1, HPRS-24, THV-1-хвороба Марека
- Масачусетськими варіантами (H120, Ma5), Arcansas, серотипу D-інфекційний бронхіт курей
- БГ, Lukert, D-78, Winterfield 2512-хвороба Гамборо
- LaSota, Хитчнер В1, Ulster 2С, клон 30-нююкаслська хвороба

6. Назвіть синоніми хвороби Гамборо?

- інфекційний бурсит курей (ІБК)
- інфекційний бронхіт
- інфекційний ларинготрахеїт
- інфекційна бурсальна хвороба
- нейролімфоматоз

7. Назвіть найбільш характерний колір і консистенцію фекалій у курчат хворих на інфекційний бурсит?

- водянисті біло-жовтуваті
- криваві, з домішками слизу
- білі, пінисті з домішками крові
- відсутні будь-які зміни кольору і консистенції

8. Яка середньостатистична тривалість трансваріального імунітету при ІБК?

- 14 днів
- 30 днів
- 60 днів
- 1 рік і більше

9. Як поступають з хворою птицею в неблагополучному щодо грипу птахів господарстві?

- лікують антибіотиками
- лікують гіперімунними сироватками
- забивають і при відсутності крововиливів використовують після термічної обробки
- забивають і використовують без обмежень

10. Яка максимальна тривалість вірусоносійства при грипі птиці?

- 10-15 днів
- 1 місяць
- 2 місяці
- вірусоносійства при грипі птиці не спостерігається

8. Методи навчання.

- Словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- Наочні (демонстрація презентацій, фото, відео);
- Онлайн навчання за системою ельорн;
- Практичні (лабораторна робота, практична робота, робота на пасіці).

9. Форми контролю.

- Поточний (опитування, тестування);
- Рубіжний (контрольна робота, реферат, модулі);
- Підсумковий (тестування, онлайн тестування, залік).
-

10. Розподіл балів, які отримують студенти. Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	

0-59	Незадовільно	Не зараховано
-------------	---------------------	----------------------

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Недосєков В.В., Поліщук В.В., Литвиненко В.М., Сорокіна Н.Г., Мельник В.В., Мартинюк О.Г. Практикум із загальної епізотології/Навчальний посібник для підготовки фахівців ВЗО III – IV рівнів акредитації. Спеціальності “Ветеринарна медицина” Київ 2018. – 188 с.

12. Рекомендована література

– основна;

1. Законодавство України про ветеринарну медицину. За ред. П.П.Достоевського та В.І.Хоменко. - К.: Урожай. - 1999.-592 с.
2. Литвин В.П., Ярчук Б.М./Загальна епізоотологія/ К. - 1995. - 256 с.
3. Литвин В.П., Олейник Л.В., Корнієнко Л.М. та ін.. Факторні хвороби сільськогосподарських тварин.- К.:Аграрна наука, 2002.-400с
4. Литвиненко В.М., Мельник В.В, Недосєков В.В., Мартинюк О.Г., Сорокіна Н.Г. Епізоотологія у схемах і діаграмах. Навчальний посібник. Київ НУБіП - 2022. - С.310.
5. Литвиненко В.М. Вакцинопрофілактика захворювань птахів. Навчальний посібник для студентів магістратури факультету ветеринарної медицини. Київ - 2016. - С.164.
6. Литвин В.П., Литвиненко В.М. Ветеринарне забезпечення бджільництва. Посібник для магістрів факультету ветеринарної медицини. Київ - 2021. С.302.
7. Ярчук Б.М., Вербицький П.І., Литвин В.П., Корнієнко Л.Є., Домбровський О.Б., Тирсін Р.В., Корнієнко Л.М. Загальна епізоотологія. /Б.М. Ярчук, П.І. Вербицький, В.П. Литвин/ Підручник – Біла Церква. – 2002. – 656 с.
8. Галатюк О.Є., Радзиховський М.Л. Організація профілактичних та оздоровчих заходів при інфекційних хворобах тварин/О.Є.Галатюк, М.Л. Радзиховський. Методичний посібник. –Житомир. – 2013. – 456 с.

– допоміжна.

1. Корнієнко Л.Є., Наливайко Л.І., Недосєков В.В., Ушкалов В.О., Ярчук Б.М., Корнієнко Л.М., Дудніков Л.А. Інфекційні хвороби птиці/ - 2012. - 528 с.
2. Недосєков В.В., Макаров В.В., Мельник В.В. Посібник по викоріненню хвороб шляхом стемпінг-аут/ В.В. Недосєков, В.В. Макаров, В.В. Мельник. Навчальний посібник. – Київ. -2011. – 123 с.
3. Корнієнко Л.Є., Бусол В.О., Недосєков В.В., Ушкалов В.О., Головка А.М., Корнієнко Л.М., Ярчук Б.М., Дудніков Л.А. Інфекційні хвороби тварин з везикулярним синдромом/ Л.Є. Корнієнко, В.О. Бусол, В.В. Недосєков.

- Навчальний посібник /За редакцією Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква. – 2010. – 272 с.
4. Недосєков В.В., Макаров В.В. Міжнародна класифікація хвороб і особливо небезпечні інфекції тварин/ В.В. Недосєков, В.В. Макаров. Навчальний посібник. - Київ. – 2010. 120 с.
 5. Галатюк О.Є. Хвороби бджіл з основами бджільництва. Житомир 2006. С. 288.

13. Інформаційні ресурси

1. www.vet.gov.ua
2. www.rada.gov.ua
3. www.nau.ua
4. Законодавство України/ Верховна рада України. <http://zakon2.rada.gov.ua>
5. Епізоотологічний словник / В.В. Поліщук - 2013. <http://twin.nauu.kiev.ua/vet/vpol.nsf/b3266a3c17f9bb7085256b870069c0a9/80d1fd7045cca177c225730700364b9a?OpenDocument>
6. Спеціальна епізоотологія / А. Ф. Каришева - 2002. <http://medbib.in.ua/spetsialna-epizootologiya.html>
7. Бойко Н.І., Бойко Г.В., Литвиненко В.М., Напненко О.О. Лабораторна діагностика та вакцинопрофілактика захворювань птахів. Київ -2017. С. 551. http://dspace.nubip.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/5055/1/%d0%91%d0%be%d0%b9%d0%ba%d0%be_%d0%9b%d0%b0%d0%b1%20%d0%b4%d1%96%d0%b0%d0%b3%d0%bd%d0%be%d1%81%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0%20%d0%bf%d1%82%d0%b0%d1%85%d1%96%d0%b2.pdf
- 8.